

C++ OOP

ครั้งที่ 3

หัวข้อ

1. การสืบทอดคุณสมบัติ (Inheritance)
2. Inheritance และ Class diagram
3. รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)
 1. Single Inheritance
 2. Multiple Inheritance
 3. Multilevel Inheritance
 4. Hierarchical Inheritance
 5. Hybrid (Virtual) Inheritance

แนวคิดของ OOP

- กฎหลักของ OOP คือ abstraction ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด 3 ประการ
 1. Encapsulation เป็นสร้างวัตถุที่มีทั้งข้อมูลและวิธีการทำงานครบในตัว ของออบเจกต์เอง อีกทั้งยังซ่อนรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบไว้ ภายใน
 2. Inheritance เป็นคุณสมบัติในการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุที่เรียกว่า คุณสมบัติการสืบทอด โดยที่คลาสสามารถสืบทอด attribute และ method จากคลาสหลัก (base class) ไปยังคลาสน้อย (derived class)
 3. Polymorphism การกำหนดให้วัตถุสามารถมีได้หลายรูปแบบตามกรณี เฉพาะต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการสืบทอดจาก super class และมันยังคง รักษาสภาพและคุณสมบัติของ super class

<https://linux.thai.net/~thep/docs/> และ <http://marcuscode.com/lang/java/>

การสืบทอดคุณสมบัติ (Inheritance)

Inheritance เป็นคุณสมบัติในการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุที่เรียกว่าคุณสมบัติการสืบทอด โดยที่คลาสสามารถสืบทอด attribute และ method จากคลาสหลัก (base class) ไปยังคลาทย่อย (derived class)

- Inheritance เป็นคุณสมบัติสำคัญอย่างหนึ่งของ Object Oriented Programming.
- นิยามคำศัพท์
 - base class เป็นคลาสหลักที่ใช้งานร่วมกัน
 - derived class เป็นคลาสที่เรียกคลาสหลักและเขียนต่อเติมตามกรณีต่าง
- ในตำราอื่นๆ
 - superclass / subclass superclass เป็นชนิดทั่วไป, subclass เป็นชนิดย่อย
 - parent class / child class parent class เป็นชนิดตั้งต้น, child class เป็นชนิดที่เกิดจาก parent

<https://linux.thai.net/~thep/docs/> และ <https://www.geeksforgeeks.org/inheritance-in-c/>

แนวความคิดของการสืบทอดคุณสมบัติ (Inheritance)

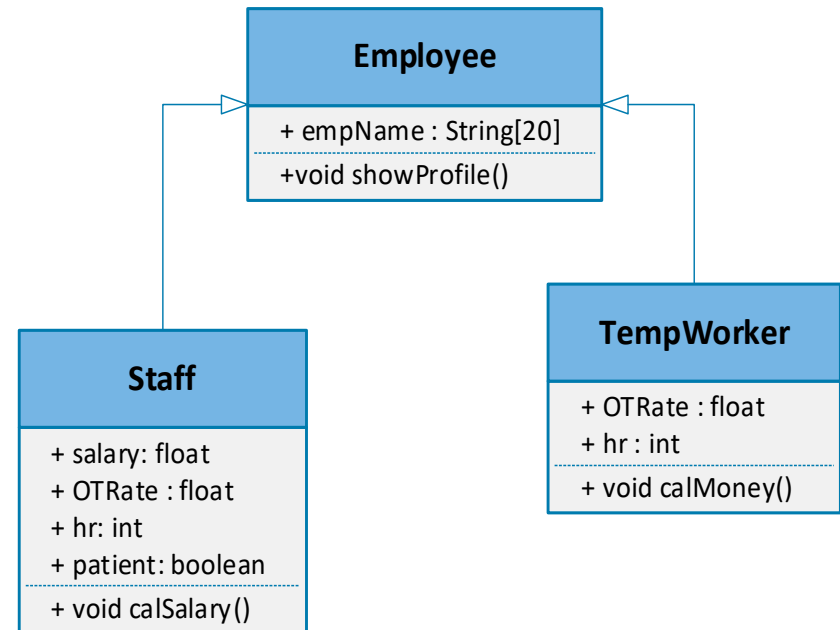
- รถยนต์ สามารถแบ่งประเภทตามการใช้งานได้ 4 ประเภท
 - รถกระบะ มี 2 ที่นั่ง พื้นที่บรรทุกของด้านท้าย
 - รถเก๋ง มี 4 ที่นั่ง ขนาดเล็ก
 - รถบรรทุก มีจำนวนล้อมากกว่า 4 ล้อและมีพื้นที่บรรทุกของ
 - รถดับเพลิง มีขนาดใหญ่ มีถังบรรจุน้ำ
- รถแต่ละประเภทยังมีคุณสมบัติเหมือนรถยนต์ แต่จะมีคุณสมบัติพิเศษเป็นของตนเอง

แนวความคิดของการสืบทอดคุณสมบัติ (Inheritance)

- พนักงานบริษัท (Employee)

สามารถแบ่งประเภทสิทธิ์
ประโยชน์ในการทำงาน

- พนักงานประจำ (Staff) จะมี
เงินเดือนประจำตำแหน่ง มีค่า
OT และสิทธิการรักษาพยาบาล
- พนักงานชั่วคราว (TempWorker)
จะเงินเดือนที่ได้รับ คือ จำนวน
ชั่วโมงที่ทำงาน * อัตราค่าแรง
และไม่มีสิทธิการรักษาพยาบาล

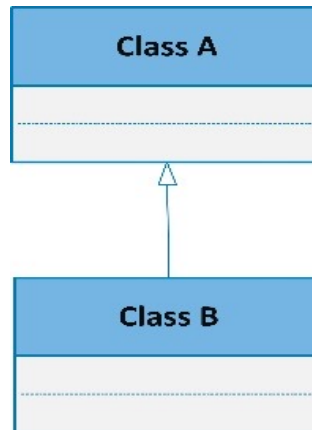

รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)

1. Single Inheritance
2. Multiple Inheritance
3. Multilevel Inheritance
4. Hierarchical Inheritance
5. Hybrid (Virtual) Inheritance

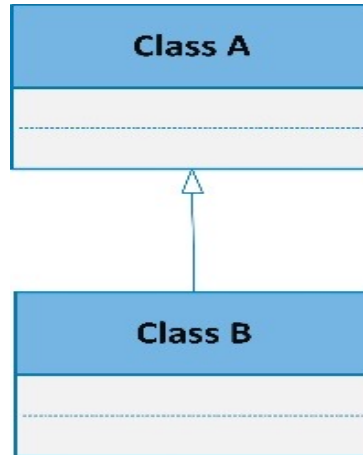
รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)

1. **Single Inheritance:** หมายถึง คลาสย่อยที่สืบทอดคุณสมบัติจากคลาสหลักจำนวน 1 คลาส โดยมีลักษณะการสืบทอดดังรูปด้านล่าง

<http://www.trytoprogram.com/cplusplus-programming/single-inheritance/>

Single Inheritance

รูปแบบการเขียน

class A { }; //เป็นคลาสหลัก

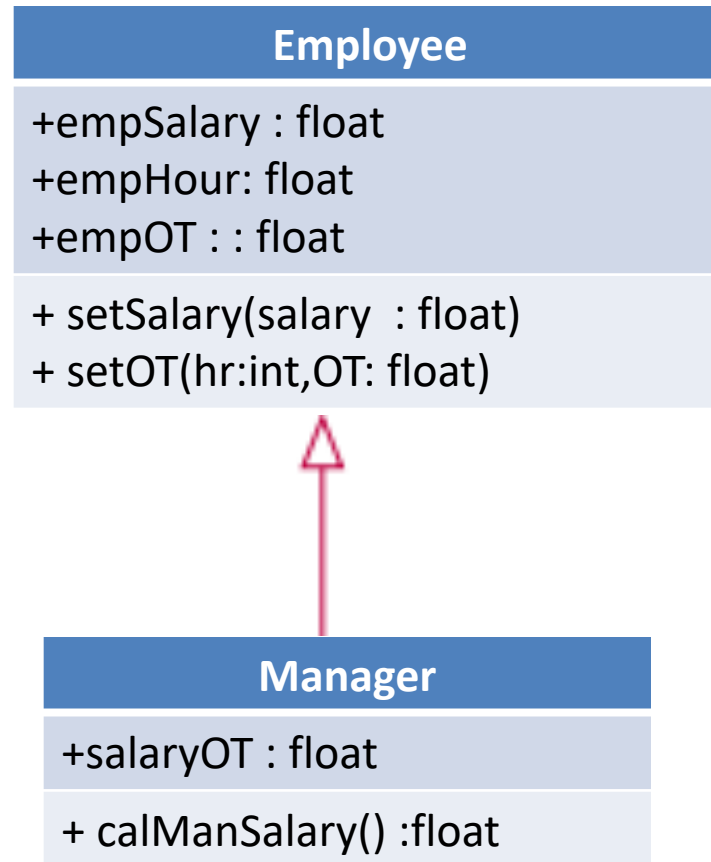
class B : access_specifier A { }; //คลาสน้อยเรียกสืบทอดจากคลาสหลัก

ตัวอย่าง

class Employee { };

class Manager: public Employee { };

Single Inheritance


```
1. #include <iostream>
2. #include <iomanip>
3. using namespace std;
4. class Employee { // base class
5.     public:
6.         float empSalary;
7.         float empHour;
8.         float empOT;
9.         void setSalary(float salary){
10.             empSalary = salary;
11.             cout<<"Salary = "<<empSalary<<endl;
12.         };
13.         void setOT(int hr,float OT){
14.             empHour = hr;
15.             empOT = OT;
16.         };
17. };
```

```

19. // sub class derived from two base classes
20. class Manager: public Employee{
21.     public:
22.         float salaryOT;
23.         float calManSalary(){
24.             salaryOT =empHour*empOT;
25.             return(salaryOT);
26.         };
27. };
28.
29. // main function
30. main()
31. {
32.     Manager man1;
33.     man1.setOT(2,1000); //base class (Employee)
34.     cout<<fixed<<setprecision(2);
35.     cout<<"OT = "<<man1.calManSalary()<<endl; //derived class (Manager)
36.     man1.setSalary(50000); //base class (Employee)
37. }

```

Access Modifier

Modifier	คำอธิบาย
public (สาธารณะ)	คลาสอื่นๆ สามารถเข้าใช้งานแอททริบิวต์ และเมธอด ที่ถูกกำหนด public ได้อย่างอิสระ
protected (ถูกปกป้อง)	ฟังก์ชันที่ประกาศภายใน Class และ Sub-class เท่านั้นที่สามารถอ้างถึงหรือเรียกใช้ข้อมูลหรือฟังก์ชันในส่วน protected ได้
private (ส่วนบุคคล)	ปิดกั้นไม่ให้คลาสอื่นๆ สามารถเข้าใช้งาน แอททริบิวต์ และเมธอด ได้ยกเว้นคลาสของตัวเอง

```

1. #include <iostream>
2. using namespace std;
3. class Rectangle {
4. public:
5.     float calArea() {
6.         showArea();
7.         return (width * height);
8.     }
9.     void inputWH(float w, float h){
10.         width = w;
11.         height = h;
12.     }
13. protected:
14.     float width;
15.     float height;
16.     void showArea(){
17.         cout<<"Area = ";
18.     }
19. };

```

```

20. class Cube: public Rectangle {
21. public:
22.     float dept,area;
23.     void inputDept(float d){
24.         dept =d;
25.     }
26.     float calCube() {
27.         area = calArea() * dept;
28.         return (area);
29.     }
30. };

```

```
31. int main() {
32.     Rectangle rec;
33.     Cube cube;

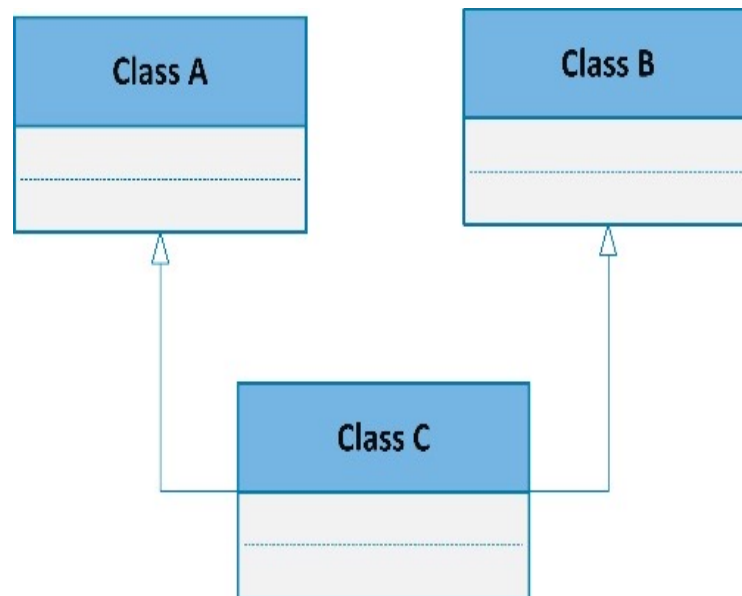
34.     //Test error protect of attribute
35.     rec.width = 5; //error: 'float Rectangle::width' is protected
36.     rec.height = 5; //error: 'float Rectangle::height' is protected
37.     cube.width = 5;
38.     cube.height = 5;
39.     //Test error protect of method
40.     cout<<rec.showArea(); //error: 'void Rectangle::showArea()' is protected
    within this context

41.
42.     //How to use
43.     rec.inputWH(2,3);
44.     cout<<rec.calArea()<<endl;
45.
46.     cube.inputWH(3,4);
47.     cube.inputDept(5);
48.     cout<<cube.calCube()<<endl;

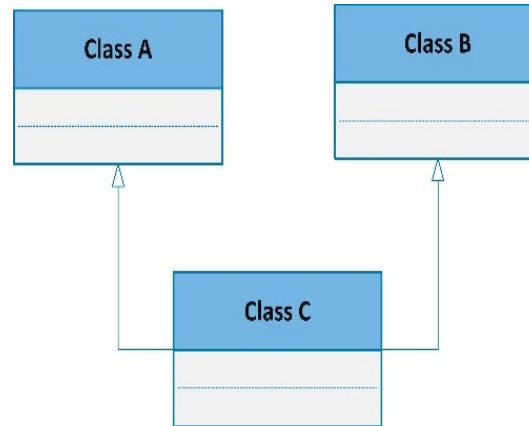
49. }
```

รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)

2. Multiple Inheritance: คลาสย่อยที่สืบทอดคุณสมบัติจากคลาสหลักมากกว่า 1 คลาส

Multiple Inheritance

รูปแบบการเขียน

```
class A { ..... }; //เป็นคลาสหลัก A
```

```
class B { ..... }; //เป็นคลาสหลัก B
```

```
class C : access_specifier A, access_specifier B { ..... }; //คลาสย่อยเรียกสืบทอดคลาสหลัก A และ B
```

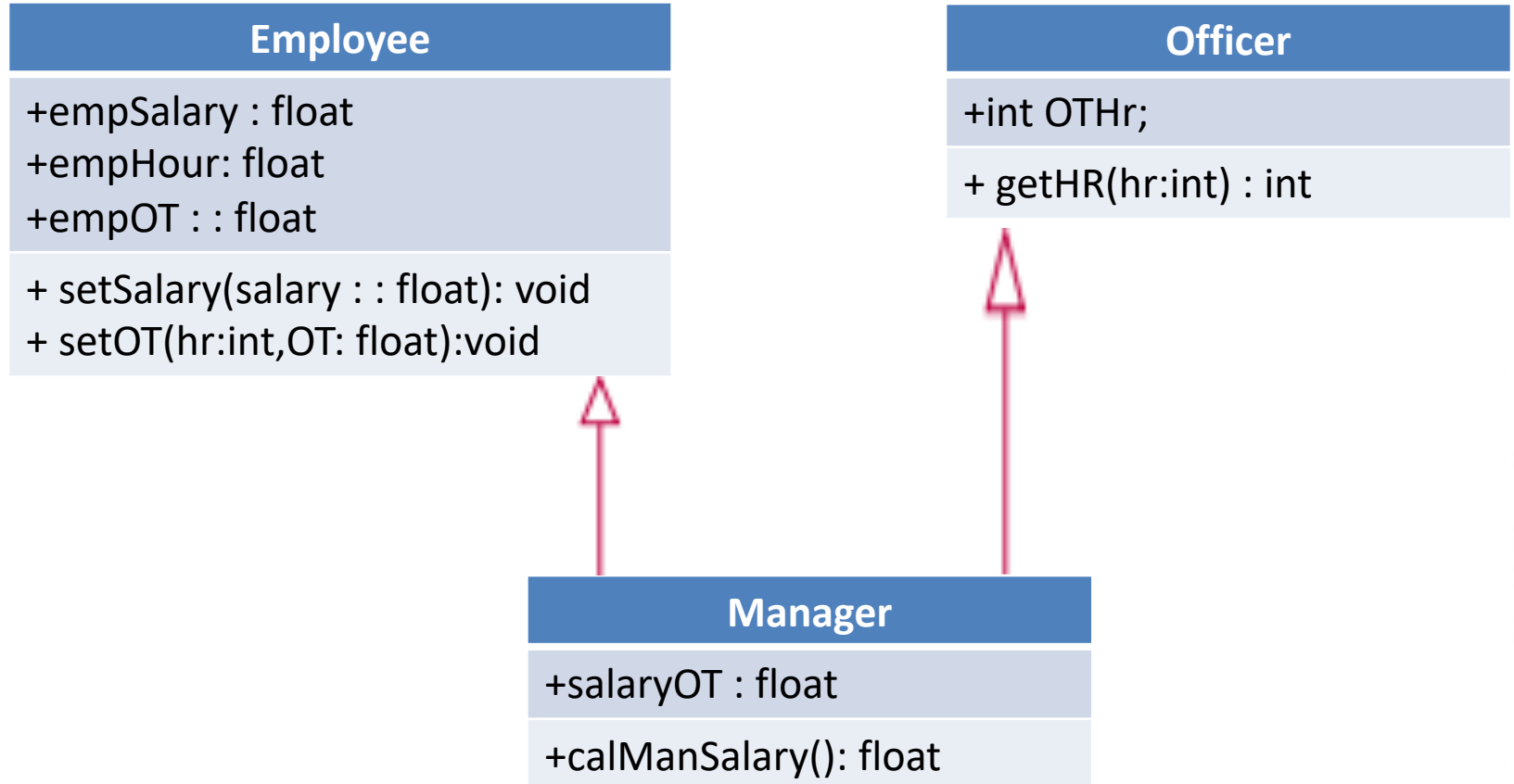
ตัวอย่าง

```
class Employee { ..... };
```

```
class Officer { ..... };
```

```
class Manager: public Employee, public Officer{ ..... };
```

Multiple Inheritance


```
1. #include <iostream>
2. #include <iomanip>
3. using namespace std;
4. class Employee { // base class
5.     public:
6.         float empSalary, empHour, empOT;
7.         void setSalary(float salary){
8.             empSalary = salary;
9.             cout<<"Salary = "<<empSalary<<endl;
10.        };
11.        void setOT(int hr,float OT){
12.            empHour = hr;
13.            empOT = OT;
14.        };
15. };
16. class Officer {
17.     public:
18.         int OTHr;
19.         int getHR(int hr){
20.             OTHr = hr-8;      return(OTHr);
21.         };
22. };
```

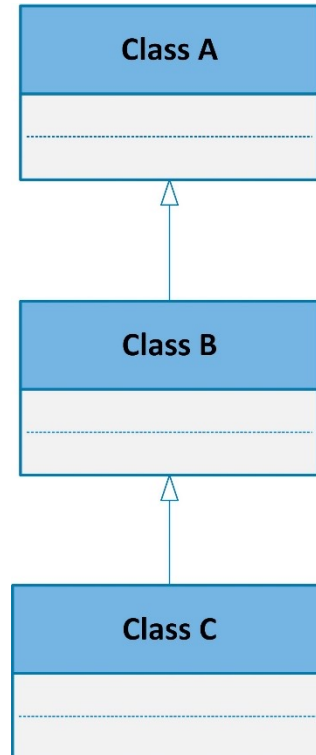
```

23. // sub class derived from two base classes
24. class Manager: public Employee, public Officer{
25.     public:
26.         float salaryOT;
27.         float calManSalary(){
28.             salaryOT =empHour*empOT;
29.             return(salaryOT);
30.         };
31. };
32.
33. // main function
34. main()
35. {
36.     Manager man1;
37.     int numHr;
38.     numHr= man1.getHR(10); //base class (Officer)
39.     man1.setOT(numHr,1000); //base class (Employee)
40.     cout<<fixed<<setprecision(2);
41.     cout<<"OT = "<<man1.calManSalary()<<endl; //derived class (Manager)
42.     man1.setSalary(50000); //base class (Employee)
43. }

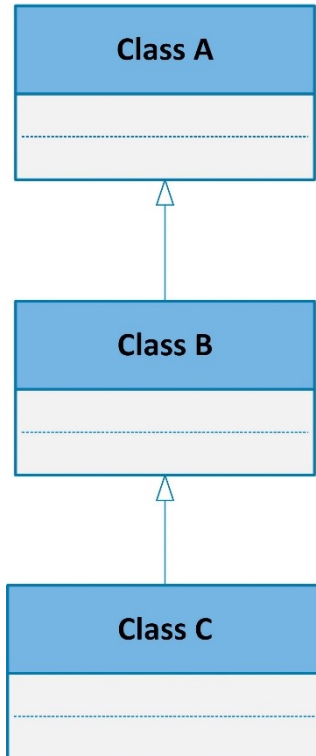
```

รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)

3. Multilevel Inheritance: คลาสย่อยที่สืบทอดคุณสมบัติมาจากคลาสที่มีการสืบทอดมาจากหลักอีกครั้งหนึ่ง

Multilevel Inheritance

รูปแบบการเขียน

```
class A { ..... }; //เป็นคลาสหลัก
```

```
class B : access_specifier A { ..... }; //คลาสย่อย B เรียกสืบทอดคลาสหลัก A
```

```
class C : access_specifier B { ..... }; //คลาสย่อย C เรียกสืบทอดคลาสย่อย B
```

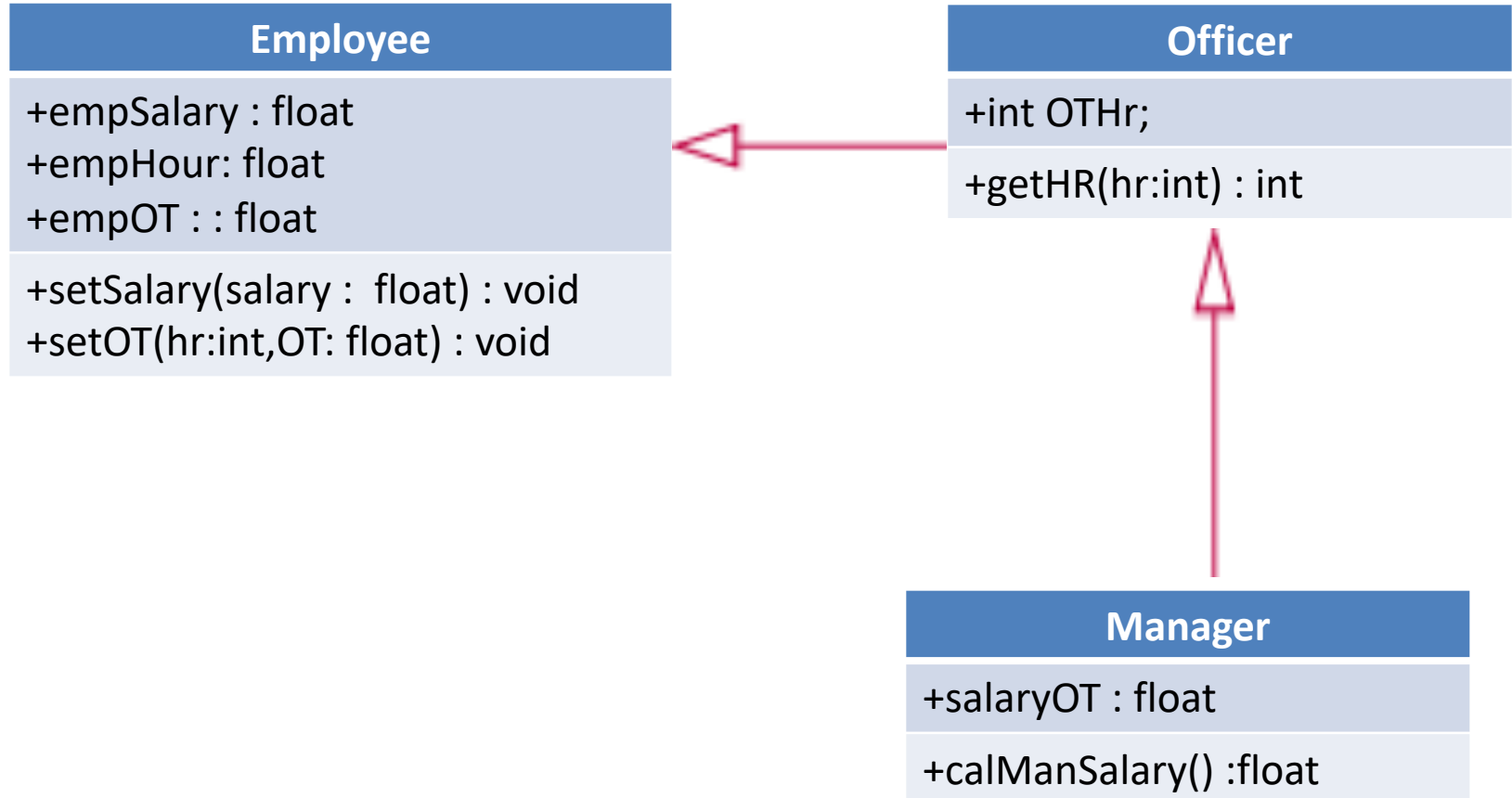
ตัวอย่าง

```
class Employee { ..... };
```

```
class Officer: public Employee {..... };
```

```
class Manager: public Officer{..... };
```

Multilevel Inheritance


```
1. #include <iostream>
2. #include <iomanip>
3. using namespace std;
4. class Employee { // base class
5.     public:
6.         float empSalary, empHour, empOT;
7.         void setSalary(float salary){
8.             empSalary = salary;
9.             cout<<"Salary = "<<empSalary<<endl;
10.        };
11.        void setOT(int hr,float OT){
12.            empHour = hr; empOT = OT;
13.        };
14. };
15. class Officer : public Employee {
16.     public:
17.         int OTHr;
18.         int getHR(int hr){
19.             OTHr = hr-8;
20.             return(OTHr);
21.         }
22. };
```


23. // sub class derived from two base classes

24. **class Manager: public Officer{**

25. **public:**

26. **float salaryOT;**

27. **float calManSalary(){**

28. **salaryOT =empHour*empOT;**

29. **return(salaryOT);**

30. **};**

31. **};**

32. **main()**

33. **{**

34. **Manager man1;**

35. **int numHr;**

36. **numHr= man1.getHR(10); //derived class (Officer)**

37. **man1.setOT(numHr,1000); //base class (Employee)**

38. **cout<<fixed<<setprecision(2);**

39. **cout<<"OT = "<<man1.calManSalary()<<endl; //derived class (Manager)**

40. **man1.setSalary(50000); //derived class (Employee)**

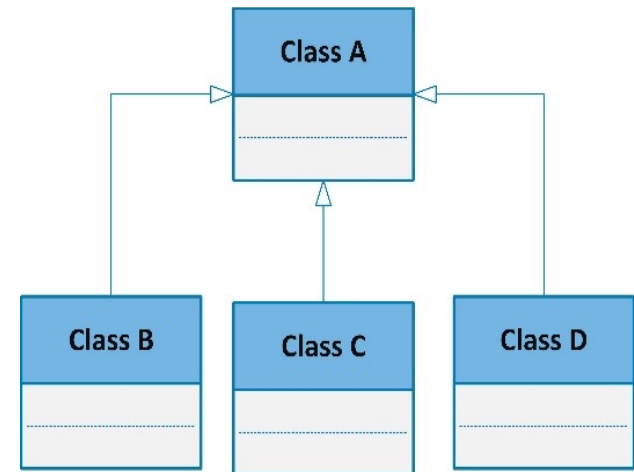
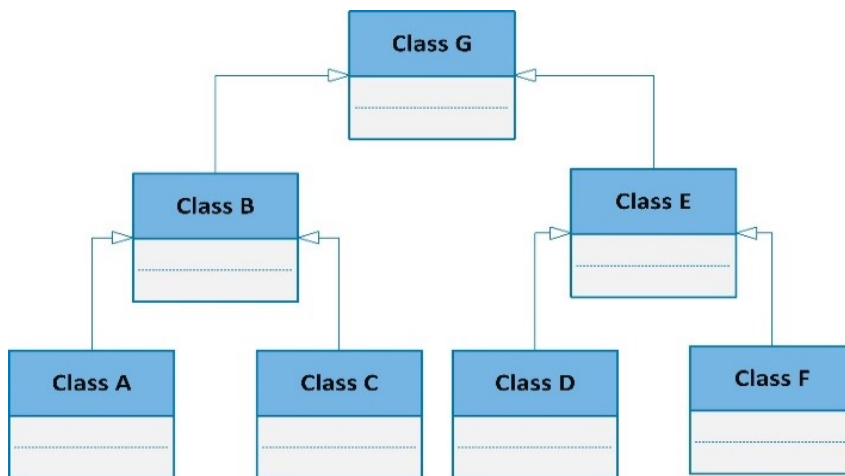
41. **}**

E:\Jirawan drive\Teacher\สอน สอ

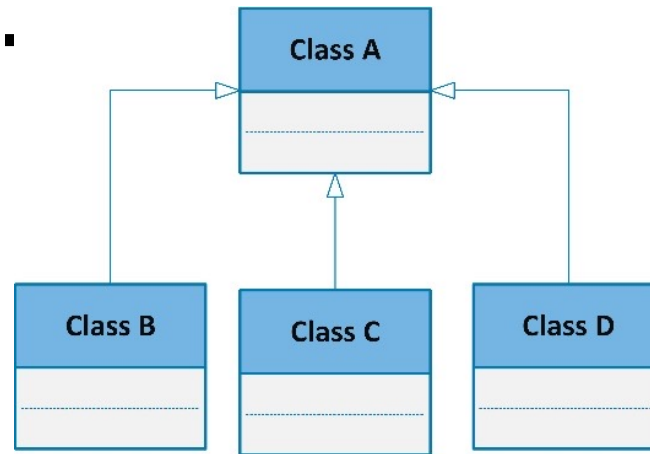
OT = 2000.00
Salary = 50000.00

รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)

4. Hierarchical Inheritance: คลาสหลักที่ถูกสืบทอดไปยังคลาสย่อยหลายๆคลาส

Hierarchical Inheritance

รูปแบบการเขียน

class A { }; //เป็นคลาสหลัก

class B : access_specifier A { }; //คลาสร้อย B เรียกสืบทอดคลาสหลัก A

class C : access_specifier A { }; //คลาสร้อย C เรียกสืบทอดคลาสร้อย A

class D : access_specifier A { }; //คลาสร้อย D เรียกสืบทอดคลาสร้อย A

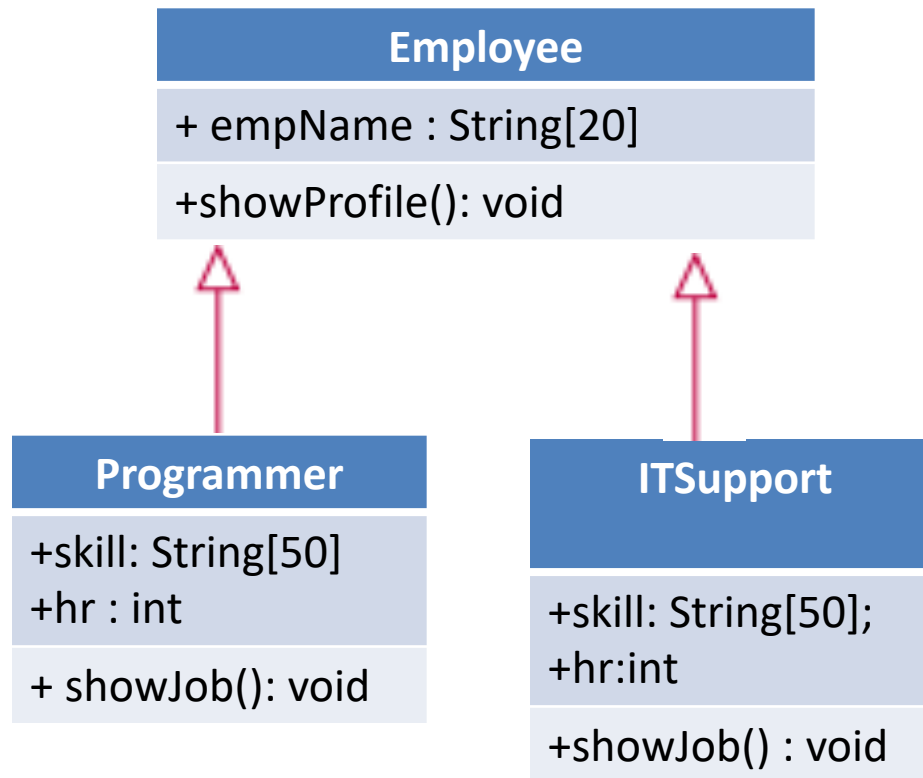
ตัวอย่าง

class Employee { };

class Programmer: public Employee { };

class ITSupport: public Employee { };

Hierarchical Inheritance


```
1.  #include <iostream>
2.  #include <iomanip>
3.  using namespace std;
4.  class Employee {
5.      public:
6.          char empName[20];
7.          void showProfile(){
8.              cout<<"Name = ";cin>>empName;
9.          };
10. };
11. class Programmer : public Employee {
12.     public :
13.         char skill[50];
14.         int hr;
15.         void showJob(){
16.             Employee::showProfile(); //base class (Employee)
17.             cout<<"Please input Programmer Skill=> ";cin>>skill;
18.             cout<<"Please input hours=> ";cin>>hr;
19.             cout<<"*****\nProgrammer skill = "<<skill<<endl;
20.             cout<<"Programmer hours = "<<hr<<endl<<endl;
21.         };
22. };

```

```

23.  class ITSupport : public Employee {
24.      public:
25.          char skill[50];
26.          int hr;
27.          void showJob(){
28.              Employee::showProfile(); //base class (Employee)
29.              cout<<"Please input IT Skill=> ";cin>>skill;
30.              cout<<"Please input hours=> ";cin>>hr;
31.              cout<<"*****\nIT skill = "<<skill<<endl;
32.              cout<<"IT hours = "<<hr<<endl<<endl;
33.          };
34. };
35. main()
36. {
37.     Programmer pro;
38.     ITSupport it;
39.
40.     pro.showJob(); //base class (Employee)
41.     it.showJob(); //base class (Employee)
42.
43. }

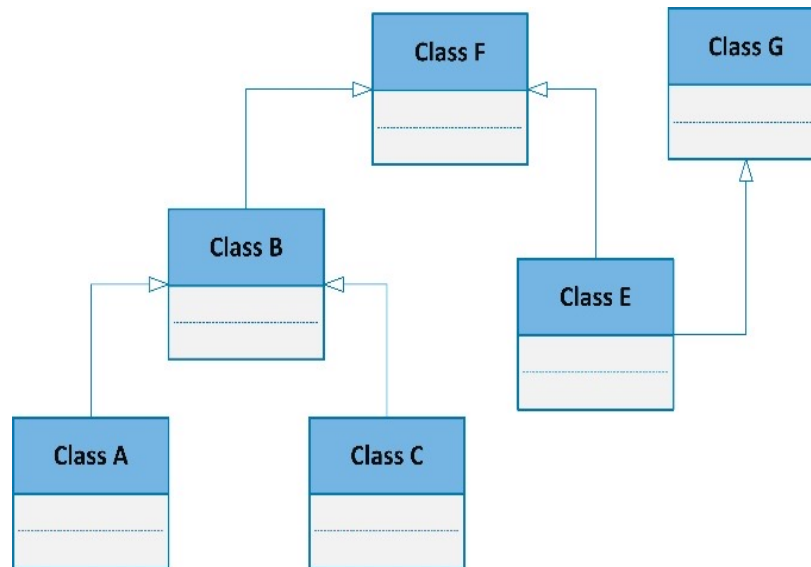
```

```
Name = Jirawan  
Please input Programmer Skill=> C++  
Please input hours=> 10  
*****  
Programmer skill = C++  
Programmer hours = 10
```

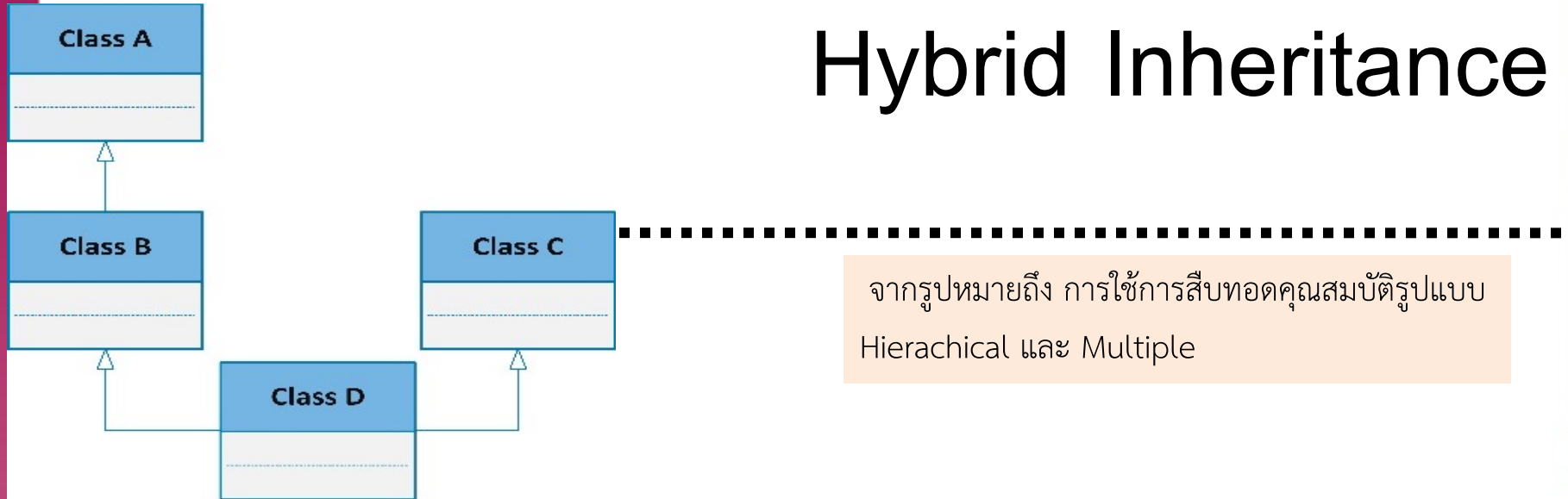
```
Name = Jaruwan  
Please input IT Skill=> Network  
Please input hours=> 12  
*****  
IT skill = Network  
Programmer hours = 12
```

รูปแบบของการสืบทอด (Type of Inheritance)

5. : Hybrid Inheritance หมายถึง การรวมรูปแบบการสืบทอด
คุณสมบัติมากกว่า 1 รูปแบบเข้าไว้ด้วยกัน

Hybrid Inheritance

รูปแบบการเขียน

class A { }; //เป็นคลาสหลักลำดับที่ 1

class B : public A { }; //คลาสย่อย B เรียกสืบทอดคลาสหลัก A

class C { }; //เป็นคลาสหลักลำดับที่ 2

class D : public B, public C { }; //คลาสย่อย D เรียกสืบทอดคลาสย่อย B และคลาสหลัก A

ตัวอย่าง

class Employee { };

class Officer: public Employee { };

class Programmer : public Officer { };

class Computer{ };

class Programmer : public Computer{ };

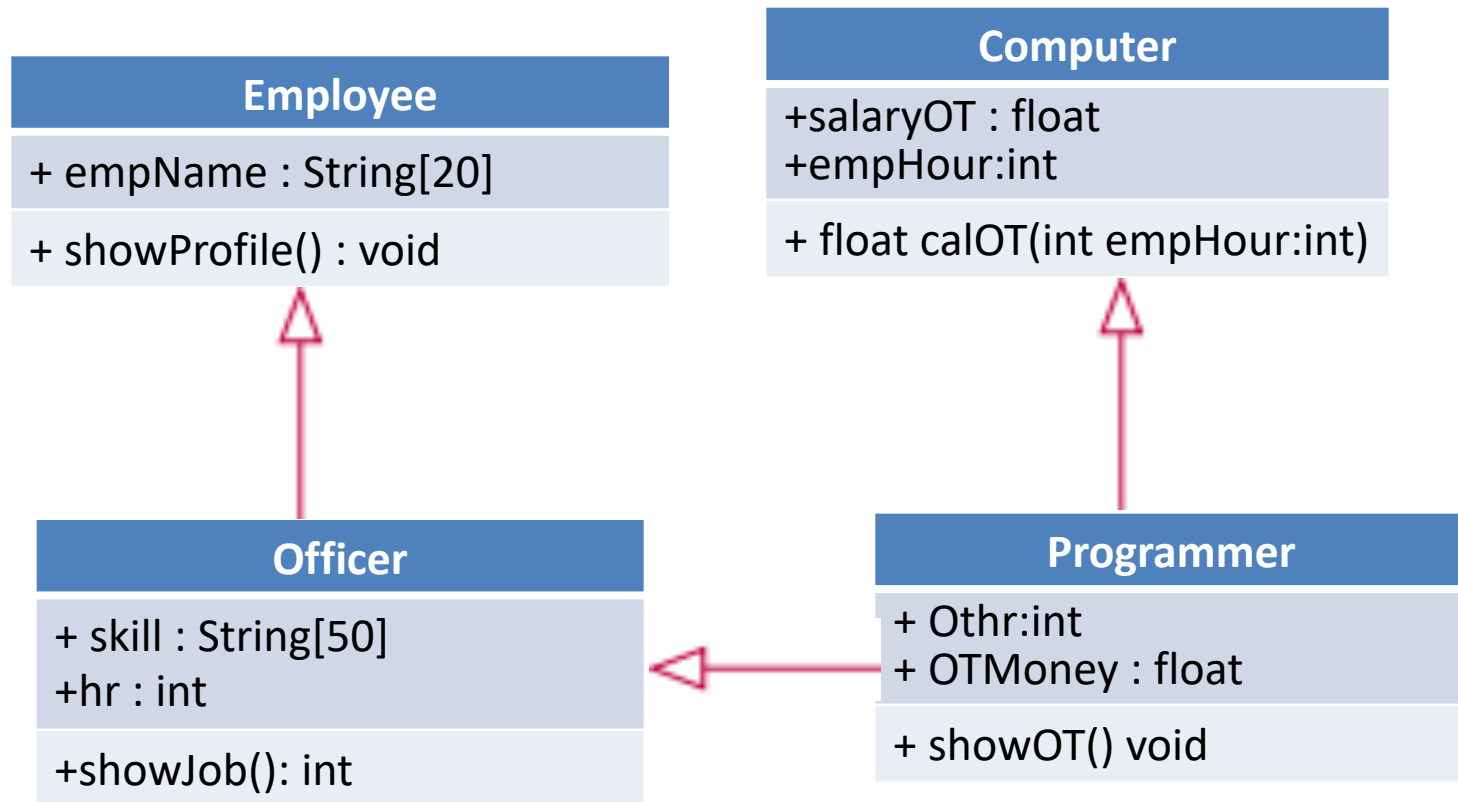
ตัวอย่าง

```
class Employee { ..... };  
class Officer: public Employee { ..... } ;  
class Programmer : public Officer { ..... } ;  
class Computer{ ..... };  
class Programmer : public Computer{ ..... } ;
```

ตัวอย่าง

```
class Employee { ..... };  
class Officer: public Employee { ..... } ;  
class Computer{ ..... };  
class Programmer : public Officer,public Computer {.... };
```

Hybrid (Virtual) Inheritance


```

1. #include <iostream>
2. #include <iomanip>
3. using namespace std;
4. class Employee {
5.     public:
6.         char empName[20];
7.         void showProfile(){
8.             cout<<"Name = ";cin>>empName;
9.         };
10. };
11. class Officer : public Employee {
12.     public:
13.         char skill[50]; int hr;
14.         int showJob(){
15.             Employee::showProfile(); //base class (Employee)
16.             cout<<"Please input hours=> ";cin>>hr;
17.
18.             hr =hr-8;
19.             cout<<"OT hours = "<<hr<<endl;
20.             return(hr);
21.         };
22. };

```

```
23. class Computer{
```

```
24.     public:
```

```
25.         float salaryOT;
```

```
26.         int empHour;
```

```
27.         float calOT(int empHour){
```

```
28.             salaryOT =empHour*150;
```

```
29.             return(salaryOT);
```

```
30.         };
```

```
31. };
```

```
32. class Programmer : public Officer,public Computer {
```

```
33.     public:
```

```
34.         int OThr; float OTMoney;
```

```
35.         void showOT(){
```

```
36.             OThr = Officer::showJob(); //derived class (Officer)
```

```
37.             OTMoney = Computer::calOT(OThr);
```

```
38.             cout<<"OT salary = "<<OTMoney<<endl<<endl;
```

```
39.         };
```

```
40. };
```

```
41. main()
```

```
42. {
```

```
43.     Programmer pro;
```

```
44.     pro.showOT();
```

```
45. }
```

คำถาม

Quiz 13

1) จงเขียนโปรแกรมคำนวณค่าเช่าห้องพักชื่อ ABC โดยเขียนโปรแกรมให้มีรูปแบบเป็น Hierarchical Inheritance พร้อมทั้งเขียน UML diagram ซึ่งโปรแกรมนี้จะคิดค่าเช่าเป็นรายเดือน โดยรายละเอียดค่าเช่าห้องพักมีดังต่อไปนี้

a) ห้องพัคลม	ค่าเช่าห้องละ 2,500 บาท/เดือน
b) ห้องแอร์	ค่าเช่าห้องละ 3,500 บาท /เดือน
c) ห้อง VIP	ค่าเช่าห้องละ 10,000 บาท /เดือน
d) ค่าไฟฟ้า	คิดหน่วยละ 15 บาท
e) ค่าน้ำ	คิดหน่วยละ 30 บาท